

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಯತಕಾಲಿಕ, ಮೇ 2005

ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ವಿಚಾರಣೆ: ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ "ಅಗ್ಗದ" ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಜೇಮ್ಸ್ ಟೂಲಿ, ಪಾಲೀನ್ ಡಿಕ್ಸನ್

ಸಾರಾಂಶ

ಭಾರತದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳ ('ಅಗ್ಗದ' ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆ- Budget School) ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು -'ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ' ಹಾಗೂ 'ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ' ಎರಡನ್ನೂ- ಈ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ. ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ, ಶಿಕ್ಷಕರ, ಪಾಲಕರ, ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಲಾಭಾಪೇಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಹೇಳಿದರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸಂದರ್ಶಿತರು ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಶಾಲೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದರೆ ಸಾಕು, ಆದರೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಯಾವ ಶಾಲೆಯೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಹಾಗೂ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಪೋಷಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಿಯಂತ್ರಣ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಶಾಲಾ ಆಯ್ಕೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಭಾರತ.)

1. ಪೀಠಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳು¹ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು, ಲಾಭಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಎಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಭಾರತದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಅವಳಿ ನಗರಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಸಿಕಂದರಾಬಾದ್ (ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ) ನಗರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಈ ತರಹದ ಶಾಲೆಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಈ

ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ "ಅಗ್ಗದ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ (Budget)" ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಹೊರಗಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದರ ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಈ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರವೇ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಜನರಿಗೆ ನೆಚ್ಚಲಾಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ' ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಶಮನ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈ ನಿಯಮಗಳದು (ಇಲ್‌ಮಾರ್ಯ್, 1998, ಪುಟ 5). "ಅಗ್ಗದ" ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದೊಂದು ಅಂಶವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೆಲ್ಲ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ (ಉದಾ; ಕೌತ್ಸ್ ಕಿ 1996; ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಲ್ ಎತ್ ಆಲ್., 2000; ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫೀಲಡೆನ್, 1997). ಬದಲಾಗಿ, ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಂತದ (ಮಾಧ್ಯಮಿಕ) ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಮೇರಿಕ ಹಾಗೂ ಯುರೋಪಿನ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾಗಿದೆ (ಮುರ್ನೇನ್, 1986; ಪೋಲೆ, 1996; ಬೈನ್‌ಟನ್, 1983; ಕಾರ್ಪರ್ ಮತ್ತು ಡೆವಿನ್ಸ್, 1985; ಸ್ಮೋಲಿನ್, 1986; ಎರಿಕ್ಸ್ನ್, 1984, 1986; ರಾಂಡಾಲ್, 1992, 1994; ಡೀಹ್ಲ್, 1983; ಹರ್ಸ್‌ಸಾಫ್, 1986).

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಇರುವಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ದಿ ಪ್ರೋಬ್ ಸಂಸ್ಥೆ (1999) ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, 'ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಅನಾನುಕೂಲ ಇರುವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕಾಣುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಸರಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭ್ರಮನಿರಸನಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ' (ದಿ ಪ್ರೋಬ್ ಟೀಮ್, 1999, ಪುಟ 103). ಹೀಗೆಯೇ, ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಅಣಬೆಗಳಂತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾಂಬಿಸ್ಸಾನ್ (2003) ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ. 16). ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರು 'ಇಂತಹ "ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ" ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಕೂಡ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ (ನಾಂಬಿಸ್ಸಾನ್, 2003, ಪುಟ 15, ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ 25). ಅಗರ್‌ವಾಲ್‌ರವರು (2000) ಭಾರತದ ಹರಿಯಾಣದ 495 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದರು. ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಮಾರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು, ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದರು. (ಪುಟ. 26). ಹರಿಯಾಣ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡೆ ಮುಂತಾದವರು (2002ಎ) ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ವರದಿಯು ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಕಡಿಮೆ

ಗುಣಮಟ್ಟಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, 'ತಮಗೆ ಇರುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ' ಅಂಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾ 'ನಗರಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಹ, ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವು ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿವೆ ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಡೆ ಮುಂತಾದವರು (2002 ಬಿ) ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ.148).

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಕುಟುಂಬದವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಆಲ್ಬರ್ಟ್‌ಮನ್ ಮುಂತಾದವರು (2003) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡಾಲರ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಸುಮಾರು 51% ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಮುಂಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ (ಆಲ್ಬರ್ಟ್‌ಮನ್ ಮುಂತಾದವರು 2001). ಹಾಗೂ ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ (ಆಲ್ಬರ್ಟ್‌ಮನ್ ಮುಂತಾದವರು -1996), ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿದವರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ (ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 40%, ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ 37%).

ಬಡ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಪರಿಶೋಧಿಸಿಹೇಳುತ್ತವೆ. 'ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸಮರ್ಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಲವಾರು ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದಿದೆ' ಎಂದು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಮ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ತಯಾರಿಸಿದ ವರದಿಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (ವಾಟ್‌ಕಿನ್ಸ್, 2000, ಪುಟ.207). ಬಹುಶಃ 'ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೂಡಿಕೆ' ಅಥವಾ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗದಂತಹ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸುವ ಪೋಷಕರ ಬಯಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು (ಡೆ ಮುಂತಾದವರು.2002ಬಿ, ಪುಟ 141). ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಗೈರುಹಾಜರಿಯ ತೊಂದರೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ಡ್ರೈಫ್ ಮತ್ತು ಗಾರ್ಡ್‌ಡಾರ್, 1997, ಪುಟ 66; ಸೆನ್, 2001; ವಾಟ್‌ಕಿನ್ಸ್, 2000, ಪುಟ 230). ದಿ ಪ್ರೋಬ್ ಟೀಮ್ ವರದಿ (1999) ಹೇಳುವಂತೆ, ಅದರ ಸಂಶೋಧಕರು ಅಘೋಷಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ, 53% ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಾಠ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, 'ಬೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿವೆ' (ದಿ ಪ್ರೋಬ್ ಟೀಮ್, 1999, ಪುಟ.63).

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ (ಅಂದರೆ, ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲದೇ) ಬಗೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಥೈಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಹಿಮೇನೇರ್ (Jimenez) ಮುಂತಾದವರು (1988) ಗಣಿತದಲ್ಲಿ, ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆ- ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. (ಪುಟ 139). ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಮೇನೇರ್ ಮತ್ತು ಕಾಕ್ಸ್‌ವರು ಕೊಲಂಬಿಯಾ ಹಾಗೂ ತಾಯ್‌ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿವೆ ಎಂದೂ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಸಾಧನೆ ಎಂದೂ ಕಂಡರು. (ಪುಟ29). ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಮುಂತಾದವರು (1996) ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಲಾಹೋರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ 3ನೇ ತರಗತಿಯ ಬಡ ಕುಟುಂಬದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉರ್ದು ಹಾಗೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಾಧನೆ ತೋರಿಸಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವಂತ ಕುಟುಂಬದಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನಿತ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿವೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಲಖನೌ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನದಂಡದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ 30% ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಕಿಂಗ್ಡನ್ (1994,1996) ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ನೋಡುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ವ್ಯಯಿಸುವ ಖರ್ಚಿಗಿಂತ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ, 'ಪೋಷಕರು ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕಿಂಗ್ಡನ್,1994,ಪುಟ 236). ಇದೇ ರೀತಿ ದೊರೈಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣಿಯನ್‌ರವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ (ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲ್) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಧನೆಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಹ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು, ನಿಜಕ್ಕೂ, 'ಆಡಳಿತದ ಮಾದರಿ'- ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ- ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಗೋವಿಂದ್ ಹಾಗೂ ವರ್ಗೀಸ್ ಕಂಡಿಹಿಡಿದಿದ್ದರು. (ಪುಟ265). ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 4ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಓದುವ ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಗಣಿತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಶೀರ್ (1997) ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡರು: ಅಂದರೆ, 'ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಗಳಿಸುವ ಅಂಕಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಂಕಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು (ಪುಟ.143).

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವಾದ ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಆಡಳಿತವ್ಯವಸ್ಥೆ (regulatory regime)ಗೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ನಿಯಂತ್ರಕ ಆಡಳಿತವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ವಾಸ್ತವ 'ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ' ಈ ನಿಯಮ, ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯು, ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಹು ತಂತ್ರಗಳ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ:

- ಅ) ಸಂಬಂಧಿತ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳು
- ಆ) ಹಿರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೊಂದಿಗಿನ ಸಂದರ್ಶನ;
- ಇ) ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗಿನ ಸಂದರ್ಶನಗಳು;
- ಈ) ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕಡೆ ಶಾಲೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಕಡತಗಳ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಇನ್ನಿತರ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿರ್ಮಶಿಸಿದರೆ; ಎರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಶಗಳು 'ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ' ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಯು ನವೆಂಬರ್ 2001ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2002ರವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು.

ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ವಲಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು (inventory) ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರನ್ನು (ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ) ಮತ್ತು ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು (ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ) ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನ್ಯೂಕ್ಯಾಸಲ್ ಸಂಶೋಧಕರು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲನೆಯವರನ್ನು ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಎರಡು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ (ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ, ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಹೈದರಾಬಾದ್) ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸೇರಿ ಮೂರು ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಇವರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶನಗಳ ವಿವರವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಮಾಡಿದ್ದರು (ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ), ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಕಲು ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು.

'ಅಗ್ಗದ' 15 ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು (ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎ-ಒ ಎಂದು ಲೇಬಲ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ) ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸದೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಜೊತೆ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು ಸ್ಲಂ ಎಂದು ಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದ (ಸಿಂಗ್ 1197) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು / ಅಥವಾ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಗರ ಸಮುಚ್ಚಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕಿತ್ತು.

(ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪುರಸಭಾ ಸಂಸ್ಥೆ, (ಎಂ.ಸಿ.ಎಚ್) 1998). ಆ ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು, ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಇರಲು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಹಾಗೂ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು; ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು; ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು, ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾವಹಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದ ಕಾರಣ, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಯಾದ್ಯಚ್ಚಿಕವಾಗಿ ರ್ಯಾಂಡಮ್ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. (ಆನಂತರ ಪ್ರೋಫೆಸರ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು), 'ಓ' ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಹಣಕಾಸು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಲು ಒಪ್ಪದ್ದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಹೊರನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದುವರೆಗೆ ಕಲೆಹಾಕಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಒಪ್ಪಿತು.

ಶಾಲಾ ಆಧಾರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ, ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲು, ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮೂಲದ ಮೂವರು ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ನ್ಯೂ ಕ್ಯಾಸಲ್ ತಂಡದವರು ಸಂದರ್ಶನದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರು. ಸಂಶೋಧಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತೆಲುಗು ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದರು, ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದಾಗ ಅವೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹದಿನೈದು ಶಾಲೆಗಳ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 244 ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು (ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಬೋಧಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಸಂಶೋಧಕರು ಕರೆದಂತಹ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು) ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯಂತೆ, ಜೊತೆಗೆ ನರ್ಸರಿ ತರಗತಿಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ರ್ಯಾಂಡಮ್ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಟ್ಟು 315 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಈ 315 ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಅಥವಾ ಅವರ ಕಡೆಯವರನ್ನು, ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುದಾನರಹಿತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕವರು 71% ತಾಯಂದಿರು ಹಾಗೂ 29% ತಂದೆಯರಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಂದರ್ಶಕರು ಇಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ 96% ತಂದೆತಾಯಂದಿರು ಹಾಗೂ 4% ಅವರ ಕಡೆಯವರಾಗಿದ್ದರು.

ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಅವರುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರನ್ನು, ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮೂರು ಬಾರಿ - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಂಡದವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಒಮ್ಮೆ - ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಅಧಿಕೃತ ಸಂದರ್ಶನಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಶನದ ನಂತರವೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಲಿಪಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶಾಲಾ ಶುಲ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಉಚಿತ (ಶುಲ್ಕರಹಿತ)

ಅವಕಾಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಪಾಲಕರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಲಕರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅವರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಹಾಗೂ ಅವರುಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ವೇತನ ಸಿಗುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಜುಕೇಷನಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಸೋಷಿಯೇಷನ್

(ಬಿ.ಇ.ಆರ್.ಎ. -1992) ರವರ ನೈತಿಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡುವ ಖಾತ್ರಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅವರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲೂ ಹಲವಾರು ಮಿತಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿಷಯಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ಲಂಚದಂತಹ ಅನಧಿಕೃತ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ದೊಡ್ಡದಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾವು ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಹ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಒಳಗೆ ಔಪಚಾರಿಕವಾದ, ಅರೆ-ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ (Semi-structured) ಸಂದರ್ಶನದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವಾಗ, ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವಂತೆ ಯಾರೊಬ್ಬರನ್ನು "ಲಂಚ ಅಥವಾ ಅನಧಿಕೃತ ಹಣದ" ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ- ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸಂಶೋಧನಾಕಾರರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಎಂದು ಅನಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ' ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ನಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸಂದರ್ಶಿತರೇ ಸ್ವತಃ ಅವರಾಗಿಯೇ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ, ಈ ವಿಷಯ ತಾನಾಗೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿದು, ಮುಂದೆ ಅರೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದವು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಅರಿತು, (ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಇರುವಂತೆ) ಸಂದರ್ಶಿತರ ಜೊತೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಜೊತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಇದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ, ನಾವು ಮುಮ್ಮೂಲೆಗಳಿಂದ, ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದೆವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಲೆಯ ಆದಾಯ, ಖರ್ಚು, ಉಳಿತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಂದ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಆ

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ತಾಳೆ ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆವು. ಶುಲ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಲಕರ ಬಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅದರ ರಸೀತಿ ಹಾಗೂ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆವು; ಶಿಕ್ಷಕರ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೇ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವರ ವೇತನ ಚೀಟಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಿಲ್ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಸಮರ್ಪಕತೆ, ಅಂತರ, ಭಿನ್ನತೆಗಳಿವೆಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳ ಬಳಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಲಾಯಿತು. ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೇಳದೇ, ಆದಾಯ/ ಖರ್ಚುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಉಳಿತಾಯ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ತೋರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೂ ಕಲೆ ಹಾಕಿದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ವರದಿ ನೀಡಿ "ಸದಸ್ಯತ್ವ ತಪಾಸಣೆ" ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತದವರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು, ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ, ನಾವು ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ- ಶಾಲೆಗಳು 'ತಮಗೆ ತಾವೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬದುಕಬಲ್ಲವು' ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಲಾಭದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ, ತಾವು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಲು, ಲಂಚ ಅಥವಾ ಲಾಭದ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದವು. ಹೇಗಾದರೂ, ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾದ 'ಅನಧಿಕೃತ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ' ನಿಜವಾದ ಮೊತ್ತವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ನೀಡಿದರೆ, ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳು ನೀಡಿದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸಂಯೋಜಿತವಾದ ಅಂದಾಜು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಸರಿಯಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಡೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ನಾವು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕು. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕನು, ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಇದೇ ತರಹದ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಉಳಿತಾಯ ಹಾಗೂ ಅನಧಿಕೃತ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುವುದರಿಂದ, ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಒದಗಬಹುದು: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, 2001ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಡಿ.ಇ.ಒ ನೀಡಿದ ಲಿಖಿತ ರೂಪದ ಅಧಿಕೃತ ಅಂಕಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದವು-ಅಷ್ಟೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, 61% ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದರು (ಅದರಲ್ಲಿ 67% ಮಕ್ಕಳು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, 62% ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ಮತ್ತು 31% ಮಕ್ಕಳು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ). ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, 2001/02ರ ಶಾಲಾ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 559 ಸರಿಸುಮಾರು 293 ರಿಂದ 1004 ಮಕ್ಕಳು. ಅವರ ಸರಾಸರಿ ಶಾಲಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ (ತಿಂಗಳ, ಆರ್ಥವಾರ್ಷಿಕ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ದೇಣಿಗೆ) 1636 ರೂ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಯಿತು (24 ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪೌಂಡ್)2, ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಪೌಂಡ್. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ತಂದೆಯಾದಿರು, ದಿನಗೂಲಿ ಅಥವಾ ವಾರದ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವಂತಹ

ಶ್ರಮಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಪಾಲಕರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯು ತಿಳಿಸಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ 14.9% ತಂದೆಯಂದಿರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಬಹುತೇಕ ತಾಯಂದಿರು ಹೊರಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕೇವಲ 39% ಕುಟುಂಬಗಳ ಒಟ್ಟು ವೇತನವು (ಅಂದರೆ, ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ವೇತನ ಸೇರಿ) ತಿಂಗಳಿಗೆ 3000 ರೂ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು (44.18 ಪೌಂಡ್). ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಶ್ರಮಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 1300 ರೂ.ರಿಂದ 3100 ರೂ ರವರೆಗೆ ಇತ್ತು (19.2- 45.59 ಪೌಂಡ್) (ನೋಡಿ, www.labour.nic.in/annrep/files2kl/labs.pdf, ಟೇಬಲ್ 5.2 ಕ್ಷೇತ್ರ 'ಎ', ತಿಂಗಳಿಗೆ 25 ಕೆಲಸದ ದಿವಸಗಳು ಎಂಬಂತೆ). ಅಂದರೆ, ನಾವು ಕೇಸ್ ಸ್ವಡಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹುತೇಕ ಪಾಲಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, 6% ಕುಟುಂಬಗಳ ತಿಂಗಳ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು 1000 ರೂ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು. (14.71 ಪೌಂಡ್), ಹಾಗೂ 25% ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ 1001 ರೂ ನಿಂದ 2000ರೂ (14.72-29.41 ಪೌಂಡ್)ವರೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದವು, ಮತ್ತು 30% ಕುಟುಂಬಗಳು 2001ರೂ ನಿಂದ 3000ರೂನ (29.42-44.12 ಪೌಂಡ್) ಮಧ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದವು.

3. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರ

3.1 "ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ": ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್‌ನವರ ತೀರ್ಪು ಹೇಳುವಂತೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ತನ್ನ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಾಲಾಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. (ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ, 2002); ಆದಾಗ್ಯೂ, ಲಾಭದ ವಿಷಯವನ್ನು 1993ರ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ತೀರ್ಪು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ (ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯ, 1993). ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನೆಂದರೆ,ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ:

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ..... ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದೇ ತಿಳಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೂ ಒಂದು ದಾನ ಧರ್ಮದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎಂದೂ ಅದು ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. (ಪ್ಯಾರಾ 164, ಎಸ್.ಸಿ.2244).

ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ತಿರ್ಮಾನವು 'ಅಗ್ಗದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ' ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ?

ಟೇಬಲ್ 1

2001-02ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ 14 ಶಾಲೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ (ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತವು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ).

ಆದಾಯಸರಾಸರಿ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	559
ಬೋಧನಾ ಶುಲ್ಕ	779,387
ವಾರ್ಷಿಕ ಶುಲ್ಕ	70,332
ಅವಧಿ ಶುಲ್ಕ	65,203
ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕ/ ಗಣಕಯಂತ್ರ	12,575
ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಾಟ	14,123
ಟೈ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಟ್ ಗಳ ಮಾರಾಟ	10,775
ಪ್ರಗತಿ ಪತ್ರದ ಮಾರಾಟ	973
ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಮಾರಾಟ	0
ಇತರೆ(ದೇಣಿಗೆ)	13,639
ಒಟ್ಟು(ರೂ)	967,006
ಒಟ್ಟು(ಪೌಂಡ್)	14,221

ಟೇಬಲ್ 2

2001-02ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ

ಖರ್ಚು

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	19
ಶುಲ್ಕ ರಿಯಾಯಿತಿ	46,537
ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ	289,154
ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಬಳ	89,226
ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತರಬೇತಿ	2214
ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಲ್ಯಾಣ	6607
ವಿದ್ಯುತ್	26,164
ನೀರು	1431
ದೂರವಾಣಿ	6836
ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ	6079
ಸಭೆ/ಸಮಾರಂಭಗಳು	35,679
ಜಾಹಿರಾತು/ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್	24,376
ಡಿಸಿಇಬಿ ಶುಲ್ಕ	2529
ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣೆ	7171
ಮುದ್ರಣ/ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿ	6614
ಪುಸ್ತಕ, ಬಳಪ	3480
ಪೀಠೋಪಕರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ	3464
ಅನಧಿಕೃತ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ	11,932
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ	4643
ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು	1321
ಬಾಡಿಗೆ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವೆಚ್ಚ	130671
ಟೈ, ಬೆಲ್ಟ್, ಬ್ಯಾಡ್ಜ್	12,113

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	0
ಸುಸ್ತಿದಾರರ ಬಾಕಿ	27,643
ತೆರಿಗೆ	2500
ಒಟ್ಟು(ರೂ)	748,384
ಒಟ್ಟು(ಪೌಂಡ್)	11,006

3.2. "ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ": ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಲಾಭ

ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಲೆಕ್ಕಚಾರದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ನೋಟ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ಗದ' ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಹೇಳಿದರು:

ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತವೆ.... ನಾವು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಅವರುಗಳು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ (ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ನಾವು, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಜೊತೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ನಂತರ, 14 ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರೂ, ತಾವು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತು ಅವರಾಗಿಯೇ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಎಂದೇ ಹೇಳಿದರು. (ಆದರೂ, ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ತಾವು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು' ಕೂಡ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ, ಕಡೆಗೆ ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ಅವರ ಲಾಭವನ್ನು ಸುಮಾರಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.³ (ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ). (1 ರಿಂದ 4ರವರಿಗಿನ ಪಟ್ಟಿ).

ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಶಾಲೆಯ ಉಳಿತಾಯದ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಲೆಯ ಸರಾಸರಿ ಅಂದಾಜು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯು ರೂ. 218,662 ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಆದಾಯದ ಸರಾಸರಿ 23% ಆಗಿದ್ದಿತು. (ಇದು ಪೂರ್ಣ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅನಧಿಕೃತ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಇರುವಂತಹ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ.) ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು; 12,520 ರೂಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಆದಾಯದ 4% ದಿಂದ (ಶಾಲೆ ಬಿ), 412,693 ರೂ ವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಆದಾಯದ 48% (ಶಾಲೆ ಎಮ್). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ, ಅಂದಾಜು ಉಳಿತಾಯವು 378 ರೂ.ಗಳಾಗಿತ್ತು (8.40 ಡಾಲರ್ ಅಥವಾ 5.56 ಪೌಂಡ್). ಅದು 43 ರೂ.ನಿಂದ (ಶಾಲೆ ಬಿ) 1080ರೂ(ಶಾಲೆ ಎಮ್) ವರೆಗೂ ಇತ್ತು.

ಟೇಬಲ್ 3

ಯೋಜನೆಯ, 14 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಉಳಿತಾಯ

ಉಳಿತಾಯ

ಉಳಿತಾಯ(ರೂ)	218,622
ಉಳಿತಾಯ(\$)	4858
ಉಳಿತಾಯ(ಪೌಂಡ್)	3215
ಉಳಿತಾಯ /ಆದಾಯ(%)	23

ಟೇಬಲ್ 4

ಯೋಜನೆಯ, 14 ಶಾಲೆಗಳು, 2001-02, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ, ಖರ್ಚು, ಹಾಗೂ ಉಳಿತಾಯ

ಶಾಲೆ ಸರಾಸರಿ

ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆದಾಯ (ರೂ)	1707
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಖರ್ಚು(ರೂ)	1329
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ (ರೂ)	378
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆದಾಯ (\$-ಡಾಲರ್)	37.92
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಖರ್ಚು (\$)	29.52
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ (\$)	8.40
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆದಾಯ (ಪೌಂಡ್)	25.10
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಖರ್ಚು (ಪೌಂಡ್)	19.54
ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ (ಪೌಂಡ್)	5.56

ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ತೀರ್ಪಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಉಳಿತಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಪುನಃ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ (ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ). ಆದರೂ, ಆ ಉಳಿತಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಪುನಃ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅದರ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೆ ಇದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎಂಬ ಅರಿವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಅವರು ಎರಡು ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೆ.

ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಈ ಲಾಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರ್ಮಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು? ಶಾಲೆ ಸಿ ರವರು ಮಾಡಿದ ಉಳಿತಾಯ ಸುಮಾರು 734 ಪೌಂಡ್‌ನಷ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗಳು ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಶಾಲೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

ನಾವು ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು

ನಮ್ಮಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕ ಪಡೆದು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಲಕರೂ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಲಾಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ (ಶಾಲೆ ಸಿ, 5ನೇ ಘೆಬ್ರವರಿ).

2001-2002ರಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು 7713 ಪೌಂಡ್‌ನಷ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ ಶಾಲೆ ಎಚ್ ನ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

ನೀವು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈ ತರಹದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಾಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆಯೇ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಇದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ" (ಶಾಲೆ ಎಚ್, 8ನೇ ಘೆಬ್ರವರಿ).

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಶಾಲೆ ಐ ನ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು:

ಇದು ನನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಲಾಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಇದನ್ನಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರೆ..... (ಕಿರುನಗೆ)..... ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ದುಡ್ಡು ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ (ಶಾಲೆ ಐ, 8ನೇ ಘೆಬ್ರವರಿ).

ಈ ಉಳಿತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಲಾಭದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪುನಃ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 2002ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಡಿ, ಎಚ್, ಮತ್ತು ಜೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಟ್ಟಡ ಏಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಎಂ ಮತ್ತು ಇ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ಶಾಲೆಗಳು ಅತೀ ಬಡ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು. 3ನೇ ಟೇಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 7% ಅಷ್ಟು ಇಂತಹದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ, ಲಾಭದ ಹಣದ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಬಳಕೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡುವಂತಾಗಿರಬಹುದು.

ಶಾಲೆಗಳು ಲಾಭಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ತರಹದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು:

ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಾ ಅವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಇರಾದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಘೆಬ್ರವರಿ 2002).

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾದಾಗ, ಈ ಗುರಿಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಹ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವಾದ:

ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ತೀರ್ಪುಗಳೆರಡನ್ನು ದಾಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು 100% ಸಾಧಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ತೀರ್ಪು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲ.....ದೇಶದಲ್ಲಿ 100% ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಯಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಒಬ್ಬ ಡಿ.ಇ.ಓ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

ದುಡ್ಡು ಮಾಡುವುದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಶಾಲೆಗಳೂ ದುಡ್ಡು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ; ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಶಾಲೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಡಿ.ಇ.ಓ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಲಾಭದ ಅಂಶವನ್ನು ಆಗಿನ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಿಶ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ಈಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳು "ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ" ಹಾಗೂ "ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ" ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ.

4. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು: ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರ

4.1. 'ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ': ಸಮಗ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೀವ್ರ ಮಟ್ಟದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಸಹ ಕೆಲವು (ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ):

- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ (ಸಂಯೋಜಿತ) ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ,1966:(ರಾವ್, 2000)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ,1982 (ರಾವ್, 2001)
- 1982 ಹಾಗೂ 87 ರ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆ (ರಾವ್, 2000)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾ (ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್) ಕೋಡ್ (ರಾವ್, 2001)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಯಮ,1993 (ಸ್ಥಾಪನೆ, ಅಂಗೀಕಾರ, ಖಾಸಗಿ ಆಡಳಿತದಡಿ ಬರುವ ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ) (ರಾವ್, 2000)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ತನಿಖೆ ಹಾಗೂ ಭೇಟಿ) ನಿಯಮ 1988 (ರಾವ್, 2001)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೌಕರರ (ನಡವಳಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು,1985 (ರಾವ್, 2001)
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ನೋಂದಾಯಿತ ಶಾಲೆಗಳ ನಿಯಮ (ಸ್ಥಾಪನೆ, ಅಂಗೀಕಾರ, ನೋಂದಣಿ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ) (ರಾವ್, 2001)

4.2. 'ವಾಸ್ತವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ': ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಇರುವುದು

ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ನಿಷ್ಠೆ ಇರುವುದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಕಂಡರು. ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತರಗತಿಯ ಕೊಠಡಿಗಳ ಅಳತೆ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲಾ ಮಂಡಳಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು; ಇದಲ್ಲದೇ, ಶಾಲೆಗಳು ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಯಿರುವ ಕಾರಣ, ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣ, ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಟದ ಮೈದಾನವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಮೈದಾನ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಳತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹಲವಾರು ನಿಯಮಗಳಿದ್ದರೂ, ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದಂತಹ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, 6ನೇ ತರಗತಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸೂಚಿಸಲಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆಂಗ್ಲ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುರಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು 100% ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆಂದು ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ತಿಳಿಸಿದರು (ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002). ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾದಂತಹ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮನ್ನೂ ಸಹ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಲಾಗಿದೆ: ಕೇವಲ 10% ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಇರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ 15% ಶಿಕ್ಷಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಗೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ 15 ಶಾಲೆಗಳ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಗೆ (ಪಿ.ಎಫ್) ಹಣ ಪಾವತಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಟೇಬಲ್ 5

ನಿಯಂತ್ರಕ ಅಗತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಲನೆ

ಶಾಲೆ	ಅಂಗೀಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿ	50,000ರೂ ರೇವಣಿ	ಗ್ರಂಥಾಲಯ	ಆಟದ ಮೈದಾನ (ಯಾವುದೇ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ)	ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು (ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪಡೆದವರು)
ಎ	ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಬಿ	ಇಲ್ಲ	ಇದೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಸಿ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಡಿ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಇ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎಫ್	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ

ಜಿ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎಚ್	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಐ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಜೆ	ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಕೆ	ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎಲ್	ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎಮ್	ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
ಎನ್	ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಅಂಗೀಕೃತಗೊಂಡು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು 40ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಷರತ್ತುಗಳಿದ್ದರೂ, ಶಾಲೆಗಳು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಅಂಗೀಕೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಎರಡೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ತಿಳಿಸಿದರು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳಿರಬೇಕಷ್ಟೆ:

- ಸರಿಯಾದ ಅಳತೆಯ ಒಂದು ಆಟದ ಮೈದಾನ;
- ಶಾಲೆಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಖಾತೆ ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ 50,000 ರೂಗಳಷ್ಟು ಠೇವಣಿ ಇಡಬೇಕು;
- ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ
- ಗ್ರಂಥಾಲಯ.

ಹೇಗೆ ಆದರೂ, (ಟೇಬಲ್ 5), ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯಾವೊಂದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯು ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದವು!

5. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು: ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಲಂಚ

5.1. 'ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ': ತನಿಖಾ ನಿಯಮಗಳು

ಎಲ್ಲಾ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ (ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅಥವಾ ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೂ) ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಮೂರುದಿನಗಳ ಕಾಲ ತನಿಖಾ ತಂಡದವರು ಶಾಲೆಯ ತನಿಖೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನ ಬದ್ಧ ಕಾನೂನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತನಿಖೆಯ ನಂತರ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳ, ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಗಳ ವಿವರವನ್ನು ವರದಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಉಪ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ, ಹಾಗೂ ಐದು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ತಂಡವು, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ತನಿಖಾ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಕದವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. (ಎ-ಡಿ).

5.2. 'ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ': ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಅನಧಿಕೃತ ವ್ಯವಹಾರ

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಡಿ.ಇ.ಓ ಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗಿನ ನಿಯಂತ್ರಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು (ಅಂದರೆ, ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸದೇ) ಎಂದು ಅವರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು:

.....ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭ್ರಷ್ಟ.....ಶಾಲೆಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಬರೀ ಮೂರೇ ಮೂರು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ". (ಡಿ.ಇ.ಓ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2002)

ಅವರೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯು "ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತದವರೇ ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ" (ಡಿ.ಇ.ಓ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2002) ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಈ ಡಿ.ಇ.ಓ ಪ್ರಕಾರ ಅಸಾಧ್ಯ:

ನಾನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ, ಆ ಶಾಲೆಯವರು ಬೇರೆಯವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಮೂಲಕವೇ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರ ಬಳಿಯೂ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಎಂ.ಪಿ ಬಳಿಯೇ ಹೋಗಬಹುದು. ನನ್ನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೋಗುವ ತಾಕತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಎಂ.ಪಿ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತಾರೆ (ಡಿ.ಇ.ಓ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ಇದೇ ತರಹದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು (ದಿ ಸಂಡೇ ಟೈಮ್ಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಚಿಕೆ, ಫೆಬ್ರವರಿ 3, 2002). ಆದರೆ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊರತೆಯೊಂದೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವಲ್ಲ: ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಂಭತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತದವರು ನೀಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಶಾಲೆಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಂದು, ಮೂರು ಶಾಲೆಗಳು ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಎಂದು, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿತು; ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಒಂದು ಶಾಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಲೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ಎಂದು ಆ ಎಂಟು ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತದವರನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. (ಟೀಬಿಲ್ 6). ಆಗ ಆರು ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತದವರು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ, "ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಯಿತು-"ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ?" ಟೀಬಿಲ್ 7ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ, ಎಂಟರಲ್ಲಿ ಏಳು ಶಾಲೆಯವರು ಇತರ ವಿಷಯದ ಜೊತೆ, 'ಲಂಚದ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ' ಎಂಬ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದರು. ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರೂ, ಯಾವೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ತಾವು ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು 'ವ್ಯವಹಾರ' ದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತದವರೂ ತನಿಖೆಯ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ, ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ದರ್ಜೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಟೀಬಲ್ 6

ಶಾಲೆ	ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಭೇಟಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿ
ಎ	ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
ಡಿ	ವರದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
ಇ	ಅವರು ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ನಾವುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನಂತರವೂ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಲಂಚ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಎಫ್	ಲಂಚ ಪಡೆದು ನಂತರ ತಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಎಚ್	ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಂತರ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡುವುದು.
ಐ	'ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ'.
ಜೆ	ನಮ್ಮಿಂದ ಲಂಚ ಪಡೆಯಲಷ್ಟೇ ಬರುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಎಮ್	ಏನೂ ವಿಷೇಶವಿಲ್ಲ. ಅವರು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜೇಬು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಆಧಾರ: ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶ

ಟೀಬಲ್ 7

ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಶಾಲೆ	ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?
ಎ	ಹೇಗೆಂದರೆ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಲೆಯ ತನಿಖೆ ಕೈಗೊಂಡು ಅದನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ, ಲಂಚವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಡಿ	ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಲಂಚ ಪಡೆದು, ಶಾಲೆಯು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ದಾಖಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಇ	ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಾಲಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಲಂಚ ನೀಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೇ ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಎಫ್	ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಲಂಚವನ್ನೋ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನೋ ನೀಡಿದರೆ, ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಕೇಳದೇ, ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.
ಎಚ್	ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು.
ಐ	ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ಲಂಚವನ್ನೂ ನೀಡಿ.
ಜೆ	ಲಂಚ ನೀಡಿ.
ಎಮ್	ಲಂಚ ನೀಡಿದರಷ್ಟೇ.

ಆಧಾರ: ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶ

ಇನ್ಸ್ ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿದರು. ಶಾಲೆ ಎಂ ನ ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯನೇಜರ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೀಗೆ:

ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ನೀಡಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ.....ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಬೇಕಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ (ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯನೇಜರ್, 12 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, ಶಾಲೆ ಎಂ).

ಜಿ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಲಂಚ ನೀಡಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ "ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ತಾನು ಲಂಚ ಕೇಳದೇ ಹೋದರೆ ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ." ನಿಯಮಗಳನುಸಾರ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಶಾಲೆ ಎಫ್‌ಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕಿದೆ:

ನಾವು ಲಂಚ ನೀಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಮಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಬದಲು ಲಂಚ ನೀಡುವುದೇ ಸುಲಭ....ನಾನು ಲಂಚ ನೀಡದೇ ಹೋದರೆ, ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ವಿಷಯ ಹೋಗಿ, ಅವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲಂಚವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲನೆ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಲಂಚ ನೀಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು, ನಾನು 25,000ರೂ. ಲಂಚವಾಗಿ ನೀಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದಲ್ಲದೆ ನಾನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನೀಡುವ ಲಂಚ ಸುಮಾರು 7000ದಿಂದ 11,000 ರೂನಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದ ಒಂದು ಖರ್ಚು ಎಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅಷ್ಟು ಮೊತ್ತ ಲಂಚ ನೀಡದೇ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಶಾಲೆಗಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆ ರದ್ದಾಗಿ ನನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆತ ಬೀಳುತ್ತದೆ (ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯನೇಜರ್, 9ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, ಶಾಲೆ ಎಫ್).

ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲವರಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗೇ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು: ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಿಯಂತ್ರಕ ಆಡಳಿತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ (ಅಂದರೆ, ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ) ಅವರ ಉತ್ತರ ಈ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿತ್ತು: "ಈ ನಿಯಮಗಳು ಸಲೀಸಾಗಿವೆ. ಯಾರು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಹುದು.ಅದರಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಲಂಚದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದು, ನನಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ಲಂಚ ಕೊಡಬಹುದು!" (ಡಿ.ಇ.ಓ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತದವರ ಬಳಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಲಂಚದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಜಿ ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಆತ 50,000 ರೂ (735.29 ಪೌಂಡ್) ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಲಂಚ ನೀಡಿದ ಮೇಲೂ ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು 6 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳುಗಳು ಹಿಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನವೀಕೃತಗೊಳಿಸಲು 3 ರಿಂದ 6 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಒಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಟೇಬಲ್ 8 ರಲ್ಲಿರುವ

ವಿವರ ನೀಡಿದರು: ಶಾಲೆಯು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 67,000 ರೂ ನಷ್ಟು (ಸುಮಾರು 1100 ಪೌಂಡ್), ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಡದ ಧೃಢತೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಒಬ್ಬರ ನೇಮಕಾತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬಿಗೂ 500 ರೂನಷ್ಟು (7.35 ಪೌಂಡ್) ಈ ಟೇಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿರುವ 58,454ರೂ (ಸುಮಾರು 900 ಪೌಂಡ್) ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ:

ನಾವು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳು 'ಕಳೆದುಹೋಗಬಹುದು'. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವು ಲಂಚ ಕೊಡದೇಹೋದಲ್ಲಿ, 1999ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ತೆರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ, ಅದಷ್ಟನ್ನೂ ಪಾವತಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ (ಶಾಲಾಮ್ಯಾನೇಜರ್, 28 ಮೇ, ಶಾಲೆ ಜೆ).

ಟೇಬಲ್ 8

ಜೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಅನಧಿಕೃತ ಹಣಪಾವತಿ

ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಯಮ	ಅಧಿಕೃತ ಮೊತ್ತ	ಅನಧಿಕೃತ ಮೊತ್ತ	ಹಣ ಪಡೆದವರು
ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ	ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ 3 ರೂ (818 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು): 2454 ರೂ (ಅಂದಾಜು 36 ಪೌಂಡ್)	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 500ರಿಂದ1000 ರೂ (ಅಂದಾಜು 7-14 ಪೌಂಡ್)	ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ
ತನಿಖೆ: (ಪರಿಶೀಲನೆ): ಪ್ರಾಥಮಿಕ	---	ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2000-3000ರೂ (ಅಂದಾಜು 29-44 ಪೌಂಡ್)	ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ
ತನಿಖೆ: (ಪರಿಶೀಲನೆ): ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ	---	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5000-8000ರೂ (ಅಂದಾಜು 73-117 ಪೌಂಡ್)	ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ
ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ	2500ರೂ (367 ಪೌಂಡ್) ಶಾಲೆಯ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ	6750 ರೂ (100 ಪೌಂಡ್) ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ	ಪುರಸಭೆ ಇಲಾಖೆ: ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ
ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ	2500ರೂ (37ಪೌಂಡ್)	500ರೂ (7ಪೌಂಡ್)ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ	ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ

ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಅರ್ಜಿಪತ್ರ (ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ)	ಲೇವಣಿ:25,000ರೂ (367ಪೌಂಡ್)	10,000-15,000ರೂ(147-220 ಪೌಂಡ್) (ಒಂದು ಬಾರಿ ಪಾವತಿ)	ಉಪ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ
ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಅರ್ಜಿಪತ್ರ (ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ)	ಲೇವಣಿ:50,000ರೂ (735 ಪೌಂಡ್)	30,000-50,000ರೂ(441-735ಪೌಂಡ್) (ಒಂದು ಬಾರಿ ಪಾವತಿ)	ಉಪ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ

ಆಧಾರ: ಜಿ ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರೊಂದಿಗೆ ಜೂನ್ 2002ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು.

ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳು ಟೇಬಲ್ 9ರಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಿ ಶಾಲೆಯ ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಅನೇಕ ನಿಯಂತ್ರಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯ..... ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಲಂಚ ನೀಡುತ್ತೇವೆ..... ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, 50,000 ರೂನಷ್ಟು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆ ತನಿಖೆಗೆ 4000 ರೂನಷ್ಟು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಚ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಮೊತ್ತವು ಸುಮಾರು 80,000ರೂನಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ನೋಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.....ಹಾಗಾಗಿಯೇ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದನ್ನು ಲಂಚದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದೇ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ಆ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2002, ಶಾಲೆ ಸಿ).

ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಲಂಚದ ಮೊತ್ತವು ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ:

ನೀವು ಅವರ ಜೊತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಲು ಅವರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆ- ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ಹೂದಾನಿಯಂತಹ ಉಡುಗೊರೆಗಳು, 'ಚಿಪ್ಸ್' ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಿನ ಕಾರ್ಡ್, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮೊಬೈಲ್ ಚಿಪ್ ಗಳೇ ಬಹಳ ನೆಚ್ಚಿನ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ (28ನೇ ಮೇ, ಶಾಲೆ ಜಿ).

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಲಂಚದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10,000ರೂ.ಗಳನ್ನು (147.06 ಪೌಂಡ್) ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಐ ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ:

ಈ ದುಡ್ಡನ್ನು ಲಂಚವಾಗಿ ನೀಡದೇ ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಲಂಚ ನೀಡಲೇಬೇಕು (8ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, ಶಾಲೆ ಐ).

ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ತಂತ್ರವೂ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆ ಎಚ್ ನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಹೇಳಿದಂತೆ:

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ (ಶಾಲೆ ಎಚ್, 8ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ).

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹುತೇಕ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಅಂಶ ಎಂದರೆ- ಅವು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಉತ್ತರಾದಾಯಿಯಾಗಿರುವುದು. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕಾದಂತೆ ಅನೇಕ ಗಮನಾರ್ಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ: ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ ಅನುಪಾತವು ಸರಾಸರಿ 29:1 ರಷ್ಟು ಇದ್ದು, ಅದು 21:1 ಯಿಂದ 34:1 ರವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳು ಆರಾಮವಾಗಿ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ 1:40 (ಶಿಕ್ಷಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ) ಅನುಪಾತದ ಒಳಗೇ ಇದ್ದವು. ಹಾಗೆ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶಾಲಾವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಇದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಗಾಗಿಯಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಪಾಲಕರ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ತರಗತಿಯ ಗಾತ್ರದ ಜೊತೆಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಷ್ಟೇ ಎಂದು ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಹೇಳಿದರು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯದಂತಹ ಇನ್ನಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದು ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯಾಗಿರದೇ, ಪಾಲಕರ ಒತ್ತಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಈ ಮೇಲೆ ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಿತು: ಮೊದಲು, ಪಾಲಕರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೇ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ:

ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಪಾಲಕರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ...ಅವರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದಾಗಿದೆ (ಡಿ.ಇ.ಓ, ಫೆಬ್ರವರಿ, 2002).

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ:

ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಸದಾ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. (ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2002).

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇದ್ದರೂ 'ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸ' ಖಾತರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು: "ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕಷ್ಟ ಪಡಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.....ಪಾಲಕರು ವಿಚಾರವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಲೆಗಳು ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಿವೆ" (ಡಿ.ಇ.ಓ, ಫೆಬ್ರವರಿ2002).

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಶಾಲೆಗಳು ತಮಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪಾಲಕರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಎಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಯಾವ ಪಾಲಕರು ಕೂಡ ನಾವು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. 69% ಪಾಲಕರು 2ರಿಂದ 7 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು: ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು (45%) ಬೇರೆ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು, ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಪಾಲಕರು 3 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಪಾಲಕರು ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, 40% ಪಾಲಕರಿಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಯು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪಾಲಕರಷ್ಟೇ ತಮಗೆ ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಅವರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಶಾಲೆಯ ಅಧಿಕೃತ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೂಚಕ ಎಂದು ಪಾಲಕರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಪಾಲಕರೇ ಹೇಳಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎ ಶಾಲೆಯ ಮಗುವೊಂದರ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ತಂದೆಯೊಬ್ಬರು ತನ್ನ ಮಗುವು ಓದುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮಟ್ಟವು ಸುಧಾರಣೆಗೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆತನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಆತನ ನೆರಹೊರೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಪಾಲಕರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲಿರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಗಣಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಎಚ್ ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳ ಜೊತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಯುವುದರಿಂದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು: "ಬಹಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ

ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ" (8ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, ಶಾಲೆ ಐ). ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ (ಟೇಬಲ್ 9).

ಟೇಬಲ್ 9

ಅನಧಿಕೃತ ಹಣಪಾವತಿಯ ಮೊತ್ತ

ಶಾಲೆ ಹೆಸರು/ ಶುಲ್ಕ ವಿವರ	ಲಂಚದ ರೂಪದಲ್ಲಿನ ಮೊತ್ತ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ)	ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಲಂಚದ ಮೊತ್ತ	ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ವರ್ಷ
ಶಾಲೆ ಸಿ (60-140ರೂ)	ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ	30,000 ರೂ (441ಪೌಂಡ್)	2002
ಶಾಲೆ ಇ(100-200ರೂ)	2000ರೂ(29ಪೌಂಡ್) +ಉಡುಗೊರೆ	30,000ರೂ (441ಪೌಂಡ್)	2002
ಶಾಲೆ ಎಫ್ (100-175ರೂ)	7000-11000ರೂ(103-162ಪೌಂಡ್) +ಉಡುಗೊರೆ	25,000ರೂ (367ಪೌಂಡ್)	2000
ಶಾಲೆ ಎಚ್(130-350ರೂ)	3,000-5000ರೂ(44-73ಪೌಂಡ್) +ಉಡುಗೊರೆ	20,000ರೂ (294ಪೌಂಡ್)	1998
ಶಾಲೆ ಐ(90-150ರೂ)	10,000ರೂ(147ಪೌಂಡ್) +ಉಡುಗೊರೆ	75,000ರೂ(1,103ಪೌಂಡ್)	1993
ಶಾಲೆ ಜಿ(60-120ರೂ)	16,250ರೂ(238ಪೌಂಡ್)+ಉಡುಗೊರೆ	50,000ರೂ (735ಪೌಂಡ್)	1994
ಶಾಲೆ ಕೆ(100-180)	2000-3000ರೂ (29-44 ಪೌಂಡ್)+ಉಡುಗೊರೆ	30,000ರೂ (441ಪೌಂಡ್) 50,000ರೂ, (735ಪೌಂಡ್)	1992 (7 ನೆ ತರಗತಿ) (ಹತ್ತನೆ ತರಗತಿ ಅರ್ಜಿ)

ಆಧಾರ: ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯನೇಜರ್‌ಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು, 2002

6. ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಉಪಸಂಹಾರ

ಭಾರತದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನರಹಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಕಾನೂನು ಮೀರಿದ ಆಡಳಿತದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಅನೇಕ ನಿಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವುಗಳ ನೈಜತೆಯ ಬಗ್ಗೆ

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು, ಶಾಲೆಗಳ ಆದಾಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, "ಕಾಗದದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ" ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಸಮಗ್ರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದೆ. ಈ ಆಧಿಕೃತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಪರಿಶೋಧಿಸಿದಾಗ, ಪಾಲಿಸಲು ಬಹಳಷ್ಟೂ ಕಷ್ಟಕರ ನಿಯಮಗಳಿದ್ದರೂ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ, ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ನಿಗೂಢತೆಯ ಭಾವನೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತದವರ ಜೊತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು: ಲಂಚದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಕರೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ, ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳು ಲಂಚಾವತಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಲಂಚ ನೀಡುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಲಂಚ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇದೇ ಸತ್ಯವಾದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ 'ಅಗ್ಗದ' ಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯು ಕೆಲವೊಂದು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನೀಡುವ ಗುರುತು ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಆದರೂ, ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಾನ್ಯತೆ ಒಂದೇ ದಾರಿ- ಹಾಗೂ ಸ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೋಡಿ: Ayres and Braithwaite, 1992; Braithwaite, 1982; Yilmaz, 1998; O'Buachalla, 1992; Blundell and Robinson (2000). ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಪಾಲಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೇ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸ್ವ-ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಪಾಲಕರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಇದಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಈ ಎರಡು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ:

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿರುವ, ಚಂದದ ಕೈಪಿಡಿ ಹೊಂದಿರುವ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಸಿ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಬಲ್ ನೆಲಹಾಸು ಹೊಂದಿರುವ, ತಿಂಗಳಿಗೆ 300 ರೂ (4.40 ಪೌಂಡ್) ಶುಲ್ಕ ಕೇಳುವ, ಬಡ ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸುವಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶಾಲಾ ತರಗತಿಯ ಕೊಠಡಿಗೆಂತ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳು ಕಂಡವು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ಪಾಲಕರನ್ನು ಭ್ರಮೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ,

ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ತಾನು ಹೇಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ 7ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಇವನ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಆಂತರಿಕ ಪರಿಕ್ಷಾ ಅಂಕಗಳು ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದವು ಎಂದು ಪಾಲಕರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು ಎಂಬುದು ಅವನ ವಾದವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ, ಇತರೆ ಶಾಲೆಗಳು, ಅವನ ಪ್ರಕಾರ, ಸುಲಭದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪಾಲಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 7ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. (ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ತಲೆದೋರಬಹುದಾಗಿತ್ತು: ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಮಾತಿಂದೆ: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ- ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಮಕ್ಕಳು ನಕಲು ಮಾಡಲು!). ಅದೇನೇ ಆದರೂ, ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿರಬಹುದು- ಅವನ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಅವನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿರಬಹುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಖಚಿತವಾಗಿ ಇದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ; ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಂದಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ ಉದ್ಯವಿಸುವುದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಇದು ಪಾಲಕರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಕಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮಾನ್ಯತೆಯ ಚೀಟಿ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು, ಲಂಚದ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ತೋರಿಸುವುದು ಯಾವ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಅಲ್ಲ; ಬರೀ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ನಂತರ, ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ ನಾವು ನೀಡಬಹುದಾದ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಏನು? ಲಂಚದ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದು, (ಡ್ರೈಝ್ ಮತ್ತು ಸೇನ್, 2002, ಪುಟ 53) ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಿಯಮಗಳೇ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಲಂಚದ ಪ್ರಕರಣವೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒಪ್ಪಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೇನೋ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, "ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ " (ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ, 1999, ಪುಟ 88) ಎಂಬ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಲಹೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ತೀರ್ಪಿಗೆ, ಒಂದು ಪರೋಕ್ಷ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯ. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುದಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಈ ನಿಯಂತ್ರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಶಾಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೆಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ ಎಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದೊಳಗೆ, ಸ್ವ ನಿಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತರುವುದು.

'ಅಗ್ಗದ' ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ಈ ನಿಯಂತ್ರಕ ಆಡಳಿತದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಳಿ ಹಣವಿದೆಯೆಂದು, ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಅರಿವು ಆ ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತದವರಿಗಿದ್ದು, ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, 'ಅಗ್ಗದ' ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ 'ಖಾಸಗಿ ಮಾನ್ಯತಾ ಸೇವೆಯನ್ನು' ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಅಂಗೀಕಾರವು ತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಹ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು 'ಖಾಸಗಿ ಮಾನ್ಯತಾ ಸೇವೆ' ಈ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ತೋರಿಸಬಲ್ಲದು. ಪಾಲಕರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ವಿಷಯಗಳಾದ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಡಿತ, ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೌಚಾಲಯ, ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತನಿಖಾ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಪಾಲಕರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರುವ ಹಾಗೇ, ಲಂಚದ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಾನ್ಯತೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ: ಯು.ಕೆ.ಯಲ್ಲಿ ದಿ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ (ನೋಡಿ, ಬ್ರೈತ್‌ವೈಟ್, 1982). ಅಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತಗೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಂತಹದ್ದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ (ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಅಸೋಶಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಸದರ್ನ್ ಆಫ್ರಿಕ, 2001). ಇದು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ನೀಡುವ ಸ್ವ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಮಾದರಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿವೆ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಇರುವಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ಮಾದರಿಗಳು ತೋರಬಹುದು.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (ಕಿಂಗಡನ್, 1996: ಬಶೀರ್, 1997)-ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ, ಅನುದಾನಿತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅನುದಾನ ರಹಿತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುದಾನಿತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಸರ್ಕಾರವೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುದಾನ ರಹಿತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದಲೇ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಧನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿವಿಮಯ ದರವನ್ನು ಒಂದು ಪೌಂಡ್‌ಗೆ 68 ರೂ. ನಂತೆ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಸಿಟಿಬಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಅಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರಬಹುದು, ಟೂಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಕ್ಸನ್ (2003). ಇವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲಿನ ಅಂದಾಜು ಮತ್ತು ಆಗ ಆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಧಿಕೃತ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕವು ನಮಗೆ ಆಮೇಲೆ ದೊರೆಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬಹಳ ನಿಖರವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

Aggarwal, Y., 2000. Public and private partnership in primary education in India: a study of unrecognised schools in Haryana. National Institute of Educational Planning and Administration, New Delhi.

Alderman, H., Orazem, P. F., and Paterno, E. M., 1996. School quality, school cost and the public/private school choices of low-income households in Pakistan. Working Paper Series on 'Impact Evaluation of Education Reforms' Paper No. 2. World Bank, Washington, DC.

Alderman, H., Orazem, P.F., Paterno, E.M., 2001. School quality, school cost and the public/private school choices of low-income households in Pakistan. Journal of Human Resources 36 (2), 304–326.

Alderman, H., Kim, J., Orazem, P.F., 2003. Design, evaluation, and sustainability of private schools for the poor: the Pakistan urban and rural fellowship school experiments.

Economics of Education Review 22, 265–274.

Ayres, I., Braithwaite, J., 1992. Responsive Regulation: Transcending the Deregulation Debate. Oxford University Press, New York.

ARTICLE IN PRESS

J. Tooley, P. Dixon / International Journal of Educational Development 25 (2005) 269–285
283

Bainton, D.M., 1983. State regulation of private religious schools and the states interest in education. Arizona Law Review 25, 123–149.

Bashir, S., 1997. The cost effectiveness of public and private schools: knowledge gaps, new research methodologies and an application in India. In: Colclough, C. (Ed.), Marketizing Education and Health in Developing Countries: Miracle of Mirage? Clarendon Press, Oxford, pp. 124–164.

Blundell, J., Robinson, C., 2000. Regulation Without the State The Debate Continues. Institute of Economic Affairs, London.

British Educational Research Association (BERA), 1992.

Ethical Guidelines for Educational Research [Internet]

BERA. Available from: <http://www.bera.ac.uk/guidelines.html> [Accessed September 2002].

Braithwaite, J., 1982. Enforced self-regulation: a new strategy for corporate crime control. Michigan Law Review 80, 1466–1507.

Carper, J.C., Devins, N.E., 1985. Rendering unto Caesar; State regulation of christian day schools. Journal of Thought 20, 99–113.

De, A., Noronha, C., Samson, M., 2002a. Private schools for the less privileged: some insights from a case study.

Economic and Political Weekly, December 28, 5230–5236.

De, A., Majumdar, M., Samson, M., Noronha, C., 2002b. Private schools and universal elementary education. In: Govinda, R. (Ed.), *India Education Report: A Profile of Basic Education*. Oxford University Press, New Delhi, pp. 131–150.

Diehl, B., 1983. The right to regulate non-public education. *The Urban Lawyer* 15 (1), 97–111.

Dre` ze, J., Gazdar, H., 1997. Uttar Pradesh: the burden of inertia. In: Dre` ze, J., Sen, A. (Eds.), *1997 Indian Development: Selected Regional Perspectives*. Oxford University Press, New Delhi, pp. 33–128.

Dre` ze, J., Sen, A., 2002. *India: Development and Participation*, second ed. Oxford University Press, New Delhi, Oxford.

Duraisamy, P., Subramanian, T.P., 2003. Costs, financing and efficiency of public and private schools in Tamil Nadu. In: Tilak, J.B.G. (Ed.), *Financing Education in India: Current Issues and Changing Perspectives*. Ravi Books, Delhi.

Erickson, D.A., 1984. Bad fences make bad neighbors: a look at state regulation of private schools. In: Carper, J.C., Hunt, T.C. (Eds.), *Religious Schooling in America*. Religious Education Press, Birmingham, AL, pp. 227–244.

Erickson, D.A., 1986. Choice and private schools: dynamics of supply and demand. In: Levy, D.C. (Ed.), *Private Education: Studies in Choice and Public Policy*. Oxford University Press, Oxford/New York, pp. 82–109.

Foley, E.B., 1996. The regulation of private schools. *Capital University Law Review* 25, 819–839.

Hirschhoff, M.M.U., 1986. Public policy toward private schools, a focus on parental choice. In: Levy, D.C. (Ed.), *Private Education: Studies in Choice and Public Policy*. Oxford University Press, Oxford, New York, pp. 33–57.

Government of Andhra Pradesh, 1999. *Vision 2020*, Hyderabad, AP.

Govinda, R., Varghese, N.V., 1993. *Quality of Primary Schooling in India: A Case Study of Madhya Pradesh*. International Institute for Educational Planning, Paris.

Independent Schools Association of Southern Africa, 2001. *The Constitution* [Internet]. Available from: http://www.isasa.org/docs/ISASA_C.pdf [Accessed September 2002].

Independent Schools Council, 2002. *Independent Schools Inspectorate—ISI Handbook* [Internet]. Available from: <http://www.isinspect.org.uk/documentation/docindex.htm#HS> [Accessed September 2002].

Jimenez, E., Cox, D., 1989. The Relative Effectiveness of Private and Public Schools: Evidence from Two Developing Countries. The World Bank, Washington, DC.

Jimenez, E., Lockheed, M., Wattanawaha, N., 1988. The relative efficiency of private and public schools: the case of Thailand. *The World Bank Economic Review* 2 (2), 139–164.

Kingdon, G., 1994. An economic evaluation of school management types in Urban India: a case study of Uttar Pradesh. Unpublished Ph.D. Thesis. Oxford University, Oxford.

Kingdon, G., 1996. The quality and efficiency of private and public education: a case study in Urban India. Oxford Bulletin of Economics and Statistics 58 (1), 57–81.

Koutsky, J., 1996. Access to higher education in the Czech

- Republic: From central regulation to a balance of incentives. *Higher Education Policy* 9 (2), 113–124.
- Maxwell, J., Provan, D., Fielden, J., 2000. State controlled or market directed? Regulation of Private Universities in the Commonwealth, CHEMS.
- Municipal Corporation of Hyderabad (MCH), 1998. *Urban Community Development Handbook*. Director of Urban Community Development, Hyderabad, India.
- Murnane, R.J., 1986. Comparisons of private and public schools: the critical role of regulation. In: Levy, D.C. (Ed.), *Private Education: Studies in Choice and Public Policy*. Oxford University Press, Oxford, NY, pp. 138–152.
- Nambissan, G.B., 2003. Educational deprivation and primary school provision: a study of providers in the city of Calcutta. IDS Working Paper 187, Institute of Development Studies, Sussex.
- O’Buachalla, S., 1992. Self regulation and the emergence of the evaluative state: trends in Irish Higher Education Policy. *European Journal of Education* 27 (1-2), 69–78.
- The Probe Team, 1999. *Public Report on Basic Education in India*. Oxford University Press, Oxford, New Delhi.
- Randall, E.V., 1992. Private schools and state regulation. *The Urban Lawyer* 24 (2), 341–378.
- Randall, E.V., 1994. *Private Schools and Public Power: A Case for Pluralism*. Teachers College Press, New York.
- Rao, V.J., 2000. *Law of Education in Andhra Pradesh*, vol. I, second ed. J.D. Gogia for S. Gogia & Company, Hyderabad.
- Rao, V.J., 2001. *Law of Education in Andhra Pradesh*, vols. II and III, second ed. J.D. Gogia for S. Gogia & Company, Hyderabad.

ARTICLE IN PRESS

- 284 J. Tooley, P. Dixon / *International Journal of Educational Development* 25 (2005) 269–285
- Richardson, G., Fielden, J., 1997. Measuring the grip of the State: the relationship between governments and universities in selected commonwealth countries. Discussion Paper, Commonwealth Higher Education Management Service.
- Sen, A., 2001. *Pratichi Education Report* [Internet] Pratichi Trust. Available from: <http://www.amartyasen.net/pratichi.htm> [Accessed December 2002].
- Singh, R.P., 1997. *Census of India 1991, Series 2, Andhra Pradesh: District Census Handbook*. Government of Andhra Pradesh, Hyderabad.
- Smolin, D.M., 1986. State regulation of private education: Ohio law in the shadow of the United States supreme court decision. *University of Cincinnati Law Review* 54, 1003–1033.
- The Constitution of India*, 2002. Universal Law Publishing Company Pvt. Ltd, New Delhi.
- Tooley, J., Dixon, P., 2003. *Private Schools for the Poor: a Case Study from India*. CfBT Research and Development, Reading.
- Unni Krishnan, J.P. v State of A.P., 1993. Air 1993 Supreme Court 2179. J.D. Gogia for S. Gogia & Company, Hyderabad.
- Watkins, K., 2000. *The Oxfam Education Report*. Oxfam in Great Britain, Oxford.
- Yilmaz, Y., 1998. Private regulation: a real alternative for regulatory reform. In: Desai, A.V. (Ed.), *Self-Regulation in the Civil Society*. Centre for Civil Society, New Delhi, pp. 5–35.

ARTICLE IN PRESS

J. Tooley, P. Dixon / International Journal of Educational Development 25 (2005) 269–285
285

ಲೇಖಕರ ಸಂಪರ್ಕ

E-mail addresses: james.tooley@ncl.ac.uk (J. Tooley),
pauline.dixon@ncl.ac.uk (P. Dixon).